

Sjómarksmálið

1 oddagrein í seinasta miðvikublaðið slongir 14. sept. fúlastu ósunnandi móti P. M. Dám, at hann skal hava avreiðt sjómarksmálið niðri undir samráðingum við ministerið.

Tað er ikki ov nógv sagt, at Føroyum finnst eingin maður, sum sterkari, málvísari og sakligari hevur stríðst fyri 12 mila sjómarki við Føroyar enn P. M. Dám.

Einki skjal hvorki í landsstýrinum, á ríkisumboðnum í ministeriinum ella á fólkatingi ella nakra staðni finst, sum avsannar hetta.

Tá ið Erlendur — vit halda okkum kenna hann á skriftini — vil royna at siga annað og gera tað trúligt við at vísa til skjal sum Hákon Djurhuus lógmaður skal hava lisið upp á tingi, so er tað eitt so stórt falsum, sum tað kann vera.

P. M. Dám hevur javnaðarflokksins vegna alla staðni og altíð, síðani 12 milamarkið kom fram sum eitt føroyskt krav, sagt, at 12 mila sjómarkið var óbroyttlig stóð.

Og tað var júst í P. M. Dáms tíð, at uppsøgnin av sjómarkinum, sum fólkaflokkurin hevði kroylað. Og samstundis sum henda uppsøgnin varð gjord eftir tilmáli frá táverandi landsstýri við P. M. Dám sum lógmanni varð sagt við undirstrikari, at komandi sjómark við Føroyar vildi verða sett til 12 mil út frá beinum grundlinjum.

Hetta var veruleikin, áðrenn hetta landsstýrið kom til.

Hetta landsstýrið hevur eina ábyrgdina av, at gingið er við til, at útflytingardagurin, er eitt slakt ár seinri, enn uppsøgnin loyvi.

Tað var so, at P. M. Dám, sum undir samráðingum niðri hevði av- vist allari talan um eina yvirgangstíð, hevði sagt, tá ið av donum av taktiskum grundum varð skotið uppá at seta útflytingardagin til at verða sama dagin sum hin ásetti íslendski útflytingardagin, at javnaðarflokkurin hevði havt ta stóðu í fiskimarkssprunginum eftir fylgja íslendsku krøvunum. Og hann kundi væl sigga tað sterkt í stóðuni, at íslendingar og føroyingar fylgdust í teirri enda ligu útsetjingini av fiskimarkinum.

SJÁLSTYRISLANDSSTYRIÐ:

Blankt nei til útróðramenn

Útróðramenn ynsktu at fáa tingið saman fyri at taka stóðu til størsta áhugamála útróðramenn: ræðskaparin; men sjálfstýrislandsstýrið avvisti útróðramenn blankt: onga hjálp frá lóg-gávvaldi og høgstu myndugleikum landsins.

NEI — TA TAD GALT

LIVSMÁL ÚTRÓÐRAMANNA

Slíðmannafíggingindalga politikkur sjálfstýrislandsstýrisins kom best til sjóndar, tá útróðramenn ynsktu at fáa tingið saman fyri at víðgera størsta áhugamála útróðramanna: reitvissa útróð av arbeiðinum — reitvissa, so ikki aðrir fóru við nærum øllum til mikla ágóðanum, ið stóðst av teimum størstaknaðu prísunum á heimsmerknaðinum.

Tá tað galt um at veita hesi vinnustætt okkara náttúrligar og reitvissiligar smóðir, tá segdu umboðsmenn afurhaldsins NEI, einni: Erlendur Patursson — hann segðist vera hin verst — sum hevur sitið sum formaður Fiskimannafélagsins í 10 ár, og nú ið eitt ár sum fiski- og figgjamálaráðgjafi, og sum tórvæði og fekk mangan fiski- og útróðramannakvøður fyri at koma í henda sess, har hann tryggjaði seg væl lønarliga,

Men yvir fyri Bretum mátti og skuldi verða hildið fram, at uppsøgnin varð at rokna frá 27. april 1962, so galdandi fiskimarkssmáli fór úr gildi tann 27. april -63.

Um at fylgja íslendingum í útflytingardegnum kom ikki at brenna á fyrr enn einaferð í 1963. Tá vildi javnaðarflokkurin vera við til at tala um tað.

Hetta var tað, sum lógmaður Hákon Djurhuus tók til í einum lífræðingarrætti frá uttanríkisráðnum, Hann gjordi tað sum eina undanförsu fyri ta stóðu, sum landsstýrið hevði tikið, og sum var ein heilt onnur, enn tann, ið tíðvældið og fólkaflokkurin havdi havt undan valinum sum mótmælisflokkur.

Vit hava ikki funnist at, at menn hava tikið stóðu fyri at hava sama útflytingardag sum íslendingar, sum kann verða nógv sterkari og lættari fyri okkum, tí bretar kunnu tá ikki fara at føra toskakríggi móti okkum, uttan teir fara aftur í toskakríggi við íslendingar. Og tað er neyvan hugsandi.

Men vit hava vist á ta veseligu stóðu, sum Erlendur Patursson hevur havt.

Kolaarbeiðararnir í Rangabotni

FÁA IKKI LOYVI AT DRAGA SKITNARVIÐBÓTIN 20 OYRU PR. TÍMA FRÁ INNTÖKU SÍNI SIGUR LIKNINGAR RÁÐ FØROYA.

Nú ein dagin fekk er skriv frá líkningarnevnd Føðbiar sóknar kommunu har sagt varð frá, at eg var settur í eykaskatt kr. 108.- vegna at eg hevði frádrátt inn-tøku mini 412 kr. í skitnaviðbót og kr. 200.- fyri arbeiðsklaðir. — Hetta skuldi eg ikki hava loyvi til.

Eg lat so fyrispjryja til líkningar-

Hann svór seg til heljar heldur enn hann skuldi fara til samráð-ingar um sjómarksmálið — nú var bara at seta. Men hvat gjordi hann? Var hann ikki í Danmark? Hvussu kom hann aftur? Samráddist landsstýrið ikki í Bretlandi? At Erlendur ikki var við har, var ikki tí, at hann ikki vildi samráðast, men tí, at hann tá ikki var førur at fara, men mátti lata alt upp i hendurnar á Hákonu Djurhuusi lógmanni, sum hann fyrr hevði fylt 14. sept. við sum tann størsta svikin í sjómarksmálinum. Hann avreiðið jú okkum til 3 mila markið fyri 12 long ár. Men tibat-ur fingi javnaðarmenn hesi styt við 4 árum, og sjómarkið víðkað við 3 milum frá 3 til 6 mil til 27. april 1963. Og áðrenn javnaðarmenn fóru frá var sum kunnugt farin fram ikki bara uppsøgn til 1963, men tað var einið sagt bret-um, at føroyingar vildu seta sjómarkið út á 12 mil út frá beinum linjum.

Í sjómarksmálinum er frá P. M. Dáms síðu farið fram við fastleika og teirri styrki, sum bar til fullan sigur.

Frá hansara síðu var aldri talan um hálkan og hálva stóðu og enn og minni um bakhaltsavtalu. Úrslitið prógvar tað.

nevdina og svarið var, at Líkn-ingaráð Føroya hevði ikki góðkent uppgávurnar hjá kolaarbeið-arunum hvat víðvikið frádrátt av skitnaviðbót og arbeiðsklaðum.

Fyrispurt varð um líkningar-nevnd Føðbiar sóknar kommunu hevði góðkent henda frádrátt og svarið var: Sjálvandi góðkendu vit henda frádrátt; tí er tað nekar, ið hevur rett til hann so eru tað kolaarbeiðararnir. — Ein, ið reinsar kaminir, t. d. á Tvøroyri, allar-hægst í ein mánaða hevur rett til at frádraga kr. 100.- og skal so ikki ein arbeiðari, ið arbeiðir í kolanámum, og sum er líka skitn sum kaminureinsarin, hvønn arbeiðsdag í árinum, hava í mun sama rett.

Tíverri er tað so í kolanámum í Rangabotni, at arbeiðarnir fáa ikki fulla dagløn — koma til tíðir niður á kr. 28—32.- um dagin — men tað skuldi ikki verið grund fyri av teirri orsök at niðurskori teirra reitindi í aðrar mátar, sum t. d. víð at nokta teimum frádrátt fyri skitnaviðbót.

Galdandi lønarsáttmáli sigur, at skitnaviðbótin fyri kolaarbeiði er 20 oyru eyka um tíman; sápan ella sápuhvulur hjá námsarbeiðaranum, ið arbeiða 7 til 800 m undir jorðini, er líka dyrt hjá teimum, ið t. d. bert arbeiða ein dag við lossing.

— Lossingarmennir fáa í dag ínl, skitnaviðbót kr. 5,45 um tíma; teir, ið arbeiða í kolanámum fáa kanska (?) eina meðaltímaløn um árið uppá krá 4.00, ein munur uppá kr. 1,45 um tíman, og so hava lossingarmennir tann fyrir-mun at teir kunnu frádraga 20 oyru í tíman í skitnaviðbót, meðan námsmennir ikki fáa henda rett-in frá Líkningaráði Føroya.

SJÓNLEIKARHÚSIÐ

TLF. 1131

BIEDERMANN og BRENNIVARGARNIR

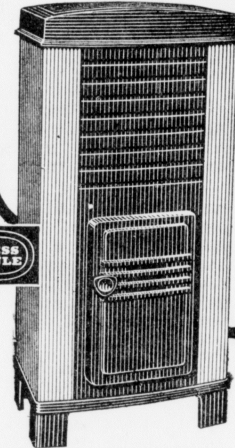
Sjónleikur eftir Max Frisch, verður framfördur

Hóskvöldið 21. nov. kl. 8.

Fyri seinastu ferð

Atgongumerki á kr. 5 verða seld í Sjónleikarhúsinum hósdagin kl. 12—1 og 7—8.

Stabil og billig varme HESS-O-DAN olieamin 1262

Smukt emaljeret i to far-ver, der vil passe i enhver stue. Gennem en rude af lldfast glas kan man glæde sig over den flammende ild. Petroleum eller den billige gasolie kan bruges efter behag. Forbrændingen er perfekt, og kaminen er velegnet, hvor trækforholdene ikke er særlig gode.

Pf. VALDEMAR LÜTZEN

Tórshavn — Tlf. 1020

Ússaligur...

(Framhald frá 1. síðu).

um stórvirki, sum kanska kundi loyst ta uppgávuna, at skip okkara komu at fáa kappingafora útgerð og ein fiskapris, sum vildi gjørt tað møgult at landa veiðuna í Føroyum heldur enn at sigla til útländið og fáa litið og einki burt-ur úr tí harðu stríðnum, sum vatra fiskiskapurin er hjá okkum er.

Erlendur. Henda ógerð er kanska hin verst av øllum tínum ógerð-um ímóti okkum.

Eg loyvi mær at biðja Johs. Thomsen, stjóra fyri Líkningarráð Føroya um at greiða okkum kola-námsarbeiðarum frá í SOSIAL-INUM hvi 20 oyru skitnaviðbót-ar-rætturin okkum verður noktaður sum frádráttur.

Um ein slik frágreiðing ikki kemur vilja vit námsarbeiðarar allir sum ein nokta at rinda tann eykaskatt, ið álagdur er okkum.

M. S. G.

Tað fer ikki at hjálpa tær at royna at oysa við allari óhumsku móti P. M. Dám og brikska hon-um bæði líkt og ólíkt. Hvørt orð í hasa ættina kann bara tena á seta P. M. Dám í metum. Tí er tað veruliga hann, sum hevur fing-ið elvt monnum at seta 12—16 miljónir í stórvirki í Suðuroy, skuldi hann verið borin á gullstól, ikki bara av tvøroyramonnum og suðuroyingum, men av hvørjum einasta fiskimanni, arbeiðsmanni, eiga av teimum privatu skipunum ið flestir eru fiskimenn, ja av hvørjum góðum føroyingi. Tí tað er á handa hátt, vit skulu tæna Fø-oyum, Føroya fiskimanni, Føroya arbeiðsmanni, teirri stóru arbeið-andi fjöldini, ið trívast eftir figgar-ligum fríðomi og frígering, góðum og lívligum korum fyri seg og síni.

Men háttvirdu landsstýrismenn. Slikar ógerðir koma títt ikki at gera fleiri av, tá ið fiskimaðurin og arbeiðsmaðurin hevur talað av nýggjum við valbordið.

Fiskimaður.